

Hälsö- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-08-15

HSN 1206-0718

Handläggare:

Ann Fjellner

Svar på Socialstyrelsens enkät om landstingens/regionernas ledningssystem avseende systematiskt patientsäkerhetsarbete

Ärendebeskrivning

Socialstyrelsen har fått regeringens uppdrag att presentera årliga rapporter inom patientsäkerhetsområdet (2010/9220). Lägesrapporterna ska innehålla indikatorbaserade öppna jämförelser samt resultat av granskningar inom specifika områden. Lägesrapporterna avser att belysa patientsäkerhetsutvecklingen inom landsting/regionerna. I den första lägesrapporten avser Socialstyrelsen att, med hjälp av två enkäter riktade till högsta ledningsnivå hos landstingets/regionens vårdgivare, utvärdera i vilken omfattning ledningssystemet innehåller anvisningar för dels systematiskt patientsäkerhetsarbete dels rengöring och desinfektion i vårdlokaler (städning i vårdlokaler). Enkätsvaren ska återge landstingets bedömning.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-08-15

Enkät 2012-06-05, Att styra och leda för ökad patientsäkerhet

Förslag till beslut

Hälsö- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att* förvaltningens sammanlagda enkätsvar från de största vårdgivarna utgör Hälsö- och sjukvårdsnämndens bedömning och svar till Socialstyrelsen
- att* lämna ärendet för anmälan till Landstingsstyrelsen
- att* omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Socialstyrelsen uppger i bakgrund till enkäten att de vid en granskning under 2009-2010 av vårdgivarnas ledningssystem för styrning av kvalitet och patientsäkerhetsarbete, funnit ett flertal brister i de övergripande ledningssystemen. Socialstyrelsen anger vidare att sedan granskningen har Patientsäkerhetslagen (2010:659) trätt i kraft, som ställer krav på vårdgivarnas systematiska patientsäkerhetsarbete samtidigt som de hänvisar till Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) vägledning "Att styra och leda för ökad patientsäkerhet".

Vidare anges i bakgrunden till enkäten att Socialstyrelsen avser "att följa över tid, i vilken utsträckning vårdgivarna (landstings-/regionstyrelserna) bedömer att lagens krav att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete har införts i de övergripande ledningssystemen".

Socialstyrelsen har tidigare i sitt "Meddelandeblad Nr 11/2011 December, Information om Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)" förtydligat ansvaret för upprättande av ledningssystem och där angett att "det alltid är vårdgivaren som har ansvaret och att

Vårdgivaren är

- Statlig myndighet, landsting eller kommun som bedriver hälso- och sjukvård i egen regi
- Annan juridisk person än staten, landsting eller kommun som bedriver hälso- och sjukvård, till exempel aktiebolag eller stiftelser. Detta omfattar även juridiska personer som ägs av ett eller flera landsting eller kommuner
- Enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård"

Förslag

Förvaltningen har tidigare uppmärksammat Socialstyrelsen på hur Stockholms läns landsting är organiserat med en mångfald vårdgivare som, i enlighet med Meddelandebladet Nr 11/2011 dec, själva ansvarar för att upprätta sina ledningssystem. Förvaltningen har inhämtat och sammanställt enkätsvar från de största vårdgivarna och detta utgör Hälso- och sjukvårdsnämndens bedömning och svar till Socialstyrelsen, se bilaga.

Enkäterna visar att samtliga vårdgivare till stora delar uppfyller enkätens påståenden angående ledningssystem när det gäller:

- allmänna bestämmelser och vårdgivarnas grundläggande skyldigheter
- anmälningsskyldighet till Socialstyrelsen

- skyldighet att informera patienter om inträffade vårdskador
- dokumentationsskyldighet
- bemyndigande

I något fall anges att det finns fungerande rutiner men att dessa inte beskrivits ännu och i några fall anges förbättringsområden när det gäller vem som ansvarar för att anmäla annan allvarlig skada eller legitimerad personal som befaras utgöra fara för patientsäkerheten till Socialstyrelsen, vem som ansvarar för att informera patienten och dess närstående om inträffad vårdskada och vem som dokumenterar denna i journalen samt hur föreskrifterna blir kända, förstärkta och tillämpade.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Att på olika sätt tydliggöra vikten av att vårdgivaren har ett fungerande ledningssystem stärker patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Beslutet har ingen direkt påverkan på jämställdhets- / och jämlikhetsarbetet.

Miljökonsekvenser

Beslutet medför ingen påverkan på miljön.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Henrik Almkvist
Avdelningschef

Att styra och leda för ökad patientsäkerhet,
Dnr 5.2-29460/2012

SKA ej fyllas. Endast för utskiftet!

Landstingens/regionernas ledningssystem avseende systematiskt patientsäkerhetsarbete

I den nya patientsäkerhetslagen ingår krav på att vårdgivarna (landstings- och regionstyrelserna) ska bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete. Vårdgivarnas ledningssystem har stor betydelse för utvecklingen av det systematiska patientsäkerhetsarbetet. Det är därför angeläget att över tid följa vårdgivarnas bedömning av i vilken utsträckning patientsäkerhetslagens krav har införts i de övergripande ledningssystemen.

Praktiska instruktioner

Enkäten ska besvaras på webben och vara Socialstyrelsen tillhanda senast den 30 juli.

Svaren ska återge landstingstyrelsens/regionstyrelsens bedömning avseende juni 2012.

De svar som matas in i enkäten sparas när du klickar på flikarna "Föregående" eller "Nästa" längst ner på varje sida i enkäten. Om du avbryter arbetet kan du enkelt nå enkäten igen genom att klicka på länken i e-postbrevet. Det är möjligt att göra ändringar i enkäten fram till sista svarsdag.

När du har svarat på alla frågorna i enkäten klickar du på "Klar", därefter kommer du till en sida där det finns två alternativ. Välj "Svarsöversikt" om du vill se dina svar. Välj "OK" om du vill skicka dina svar. I svarsöversikten kan du välja att göra justeringar i dina svar, klicka då på "Korrigera" annars klicka på "OK" för att skicka dina svar.

För att skriva ut svaren klicka på fliken "Svarsöversikt" på sista sidan i enkäten. Klicka sedan på symbolen för utskrift. (Notera att endast de frågor som du har besvarat finns med i svarsöversikten.)

Har du frågor om undersökningen kan du kontakta:

Anna-Karin Alven

Telefon: 075-247 34 84

E-post: anna.karin.alven@socialstyrelsen.se

1. Kontaktuppgifter

Landsting/region:

Namn:

Befattning:

E-post:

Telefonnummer:

STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

ANN FJELLNER

SENIOR MEDICINSK RÅDGIVARE

ann.fjellner@slc.se

08-723132 30

2. Allmänna bestämmelser Vårdgivarens grundläggande skyldigheter

Ange hur väl nedanstående påståenden överensstämmer med er verksamhets ledningssystem.

Använd skalan 1-5, där 1=Inte alls och 5=Helt och hållet.

Ledningssystemet beskriver:

	1	2	3	4	5
Övergripande strategier och mål för patientsäkerhetsarbetet.	☐	☐	☐	☒	☐
Tydliga roller och ansvarsfördelning för patientsäkerhetsarbetet.	☐	☐	☐	☒	☐
Former för hur vårdskador ska mätas och hur beslutade åtgärder ska följas upp.	☐	☒	☐	☒	☐
Hur arbetet med patientsäkerhet ska eller kan genomföras dvs. att förebygga vårdskador.	☒	☐	☐	☒	☐
Hur kunskap och kompetens ska tillgodoses så att hälso- och sjukvårdspersonalen kan använda de metoder och verktyg som finns för ett systematiskt patientsäkerhetsarbete på alla nivåer i verksamheten.	☐	☐	☐	☒	☐
Hur risker ska identifieras och hanteras innan patienten kommer till skada.	☐	☐	☐	☒	☐
Hur och när händelseanalysarbetet ska genomföras, exempelvis vid allvarliga vårdskador eller när flera verksamheter är involverade.	☐	☐	☐	☒	☐
Hur arbetet för att stärka verksamheternas patientsäkerhetskultur sker.	☐	☐	☐	☒	☐
Hur patienter och närstående ges möjlighet att medverka i patientsäkerhetsarbetet.	☐	☐	☒	☐	☐
Hur patienters och närståendes synpunkter på och erfarenheter av risker i vården kan tas tillvara.	☐	☐	☒	☐	☐

3. Anmälningsskyldighet till Socialstyrelsen

Hur, vem och i vilka situationer anmälan ska göras till Socialstyrelsen.

Ange hur väl nedanstående påståenden överensstämmer med er verksamhets ledningssystem.

Använd skalan 1-5, där 1=Inte alls och 5=Helt och hållet.

Ledningssystemet beskriver:

	1	2	3	4	5
Hur allvarliga vårdskador och risker för allvarliga vårdskador ska anmälas till Socialstyrelsen och vem som ska göra det.	☐	☐	☐	☒	☐
Hur annan allvarlig skada än vårdskada ska anmälas till Socialstyrelsen och vem som ska göra det.	☐	☐	☐	☒	☐
Hur och när en legitimerad person som befaras utgöra en fara för patientsäkerheten, ska anmälas till Socialstyrelsen och vem som ska göra det.	☐	☐	☒	☐	☐
Riktlinjer för anmälningskriterier.	☐	☐	☒	☐	☐

SKA EJ Fyllas. Endast för HUSKILLET

4. Skyldighet att informera patienter om inträffade vårdskador Lagens utförliga krav på information till patienter.

Ange hur väl nedanstående påståenden överensstämmer med er verksamhets ledningssystem.

Använd skalan 1-5, där 1=Inte alls och 5=Helt och hållet.

Ledningssystemet beskriver:

	1	2	3	4	5
Hur vårdskador ska definieras.	☐	☐	☐	☒	☐
Hur vårdgivaren tillgodoser att verksamheterna känner till begreppet vårdskada, vad det innebär och vad som ska göras när en vårdskada sker.	☐	☐	☐	☒	☐
Hur och vem som kommunicerar med patienten eller dennes närstående när en vårdskada har inträffat.	☐	☒	☐	☒	☐
Hur patienter eller närstående ska få information om hur de kan anmäla klagomål till Socialstyrelsen.	☒	☐	☒	☐	☐
Hur patienter eller närstående ska få information om möjligheten att begära ersättning enligt patientskadelagen eller från läkemedelsförsäkringen.	☐	☐	☒	☐	☐
Hur patienter eller närstående ska få information om patientnämndens verksamhet.	☐	☐	☒	☐	☐
Hur och av vem uppgifterna om informationen till patienter eller närstående angående vårdskador ska dokumenteras i patientens journal.	☐	☐	☒	☐	☐

SKA EJ Fyllas. Endast för utskrift!

5. Dokumentationsskyldighet
Lagens krav på att ansvar och uppföljning dokumenteras.

Ange hur väl nedanstående påståenden överensstämmer med er verksamhets ledningssystem.
Använd skalan 1-5, där 1=Inte alls och 5=Helt och hållet.

Ledningssystemet beskriver:

	1	2	3	4	5
Hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat.	☐	☐	☐	☒	☐
Rutiner för att säkerställa att det organisatoriska ansvaret är känt i organisationen på alla nivåer.	☐	☐	☐	☒	☐
Rutiner för att följa upp hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår.	☐	☒	☐	☒	☐
Rutiner för att följa upp vilka åtgärder som har vidtagits för att öka patientsäkerheten.	☒	☐	☐	☒	☐
Rutiner för att följa upp vilka resultat som har uppnåtts.	☐	☐	☐	☒	☐
Rutiner för hur patientsäkerhetsberättelsen utformas (vilka nivåer, t.ex. landsting, sjukhus, division, klinik) och hålls tillgänglig.	☐	☐	☐	☒	☐
Rutiner för egenkontroll, dvs. regelbundna uppföljningar av resultat och effekter av patientsäkerhetsarbetet.	☐	☐	☐	☒	☐
Rutiner för hur samverkan internt och med andra vårdgivare sker för att tillgodose patientens behov av säker vård.	☐	☐	☒	☐	☐
Rutiner för hur avvikelser och inkomna synpunkter och klagomål på patientsäkerheten ska hanteras.	☐	☐	☐	☒	☐

SKA EJ Fyllas

6. Bemyndigande

Ange hur väl nedanstående påstående överensstämmer med er verksamhets ledningssystem.

Använd skalan 1-5, där 1=Inte alls och 5=Helt och hållet.

Ledningssystemet beskriver:

Hur föreskrifter om patientsäkerhetsarbetet blir kända, förstådda och tillämpade.

1 2 3 4 5

SKA EJ Fyllas. Endast för utskrift!